

[Gottschaick-Hansen.]

ling, der som følge af udviklingen har medført tilstande, der er i strid med de fundamentale principper, som er fastslået såvel i grundloven som i retsplejeloven. Ifølge grundlovens § 64 er en dommer i sit kald sikret uafhængighed af den udøvende magt, et princip, der i allerhøjeste grad er medvirkende til at øge tilliden til domstolenes objektivitet. Det er derfor magtpåliggende nødvendigt, at dommergerningen i så vid udstrækning, som det overhovedet er muligt, varetages af dommerembedets indehaver og ikke — som det desværre ofte er tilfældet — af en dommerfuldmægtig, der ikke ved grundloven er sikret en tilsvarende uafhængighed.

Retsplejelovens kapitel 4 lader da også forstå, at det kun må være undtagelsesvis, at en dommerfuldmægtig beklæder retten. Professor Poul Andersen har så afgjort ret, når han om domstolenes uafhængighed i sin nyudkomne bog „Dansk statsforfatningsret“, side 572, siger — jeg beder om tilladelse til et kort citat —:

„Dette princip er i første række en garanti for retssikkerheden, en garanti for, at retslige afgørelser træffes i overensstemmelse med gældende ret.“

Disse forudsætninger er imidlertid slet ikke opfyldt for visse områders vedkommende.

Ganske vist har den højtærede justitsminister i forrige samling søgt at råde bod på denne ulempe ved oprettelsen af et dommerembede i Hørsholm. Men dette er jo kun en meget beskedent forbedring. Når man ser på de forskellige retskredse i vort land, vil man snart opdage, at en del embeder i virkeligheden er for små, medens andre — og her tænker jeg i første række på Nordre og Søndre Birk — er så store, at de kun kan bestrides ved en endog meget hyppig anvendelse af dommerfuldmægtige. En revision af retskredsens område er altså påkrævet, en omlægning er nødvendig. Hvis man f. eks. tager dommerembederne i Løve herred og i købstæderne Præstø, Stege og Ærøskøbing, så har disse 4 retskredse tilsammen et befolkningstal på ca. 53 000, der altså retsmæssigt set er undergivet 4 dommere, medens Nordre Birk med 2 dommere har et befolkningstal på godt 200 000. Nordre Birk kan altså stort set præstere en dommer til 100 000 indbyggere,

medens de 4 tidligere nævnte områder har en dommer til godt 10 000 indbyggere. Enhver kan sige sig selv, at dette er urimeligt. Antallet af domsafgørelser understreger denne disharmoni. Fra 1953 til nu er der i de 4 retskredse ialt behandlet 1 250 sager, altså igen af 4 dommere, medens der samme år i Nordre Birk er afgjort 9 409 sager af 2 dommere. Jeg vil derfor spørge den højtærede justitsminister, om der ikke indenfor en overskuelig tid kunne gennemføres en ændring af retskredsene først og fremmest med hensyn til Nordre og Søndre Birk.

Når man betragter befolkningstallene i disse områder, må det vel siges at være forsvarligt, om Gentofte kommune med sine ca. 90 000 indbyggere og Lyngby-Taarbæk og Søllerød kommuner med 75 000 indbyggere blev selvstændige retskredse med 2 dommere i hver retskreds. Ligeledes burde Rødovre og Hvidovre med tilsammen 60 000 indbyggere samt Gladssakse og Herlev, ligeledes med 60 000 indbyggere, være selvstændige retskredse, også med 2 dommere i hver kreds. Endelig kunne man skille Amager ud med 40 000 og de vestlige kommuner i Københavns amt med tilsammen 45 000, således at der yderligere blev oprettet 2 retskredse med en dommer i hver. Det ville betyde en væsentlig forbedring af sagernes ekspedition, hurtigere retsafgørelse, større mulighed for dommerens personlige medvirken og sidst, men ikke mindst, en betragtelig afkortning i afstanden fra bolig til tingsted. Jeg vil meget anbefale den højtærede justitsminister at se villigt på dette spørgsmål.

Da jeg nu har ordet og har rettet dette spørgsmål til justitsministeren, vil jeg gerne takke ministeren for den reaktion overfor min aktion mod bølleoptyjerne, som ministeren har udvist i det forløbne år. Det varede måske lidt længe, inden problemets alvor gik op for den højtærede minister, men sent er jo bedre end aldrig, og jeg er da vidende om, at politiet er blevet ompaceret og er blevet mere aktivt, retsforfølgelsen har fundet sted omgående, og benådninger er blevet afslået. Alt dette bragte i en temmelig lang periode ro i lejren, men det synes, som om der igen er ved at opstå en vis aktivitet blandt disse uheldige elementer. Derfor tillader jeg mig at henlede ministerens opmærksomhed på